

Till
Peter Emsheimer
Lärarhögskolan i Stockholm
Fax 737 56 33

Tumba, 970223

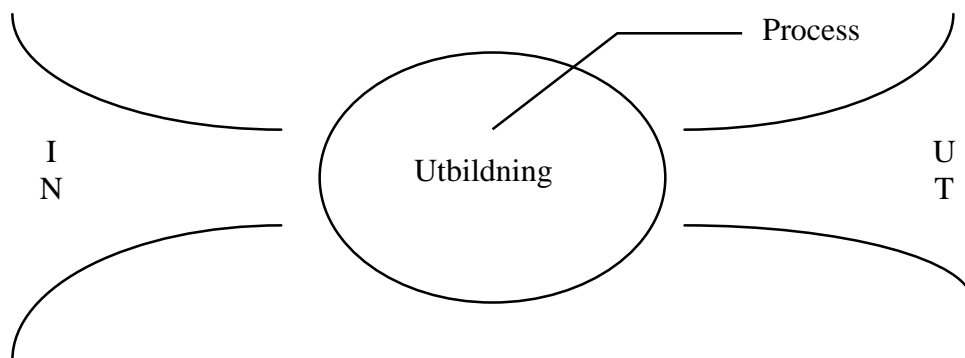
Vad kännetecknar en bra utbildning?

Först en brasklapp. Jag känner att jag inte, redan till mån 24 feb, hinner genomföra en grundläggande analys och förslag till vad som kännetecknar en bra utbildning. Därför presenterar jag här bara några intuitiva reflektioner och förslag som poppar upp i min hjärna...

En **bra verksamhet** skall (menar jag) idealt kännetecknas av *medvetenhet om och hänsyn till*

- **mål** med verksamheten,
- **processer** och **strategier** för att nå målen
- relevanta* (för måluppfyllelse) **indata** – vad skall ansvariga för verksamheten vara *medvetena om* och ta *hänsyn till* pga process, strategi och krav för måluppfyllelse
- relevanta (för måluppfyllelse) **utdata** – vad skall ansvariga för verksamheten vara *medvetena om* och ta *hänsyn till* när verksamheten utvärderas mot målen

Nu är det bara att byta ut **verksamhet** mot **utbildning** och beskriva den bra utbildningen...

Elever är människor som vid *tidpunkten A* saknar delar av den kunskap eller kompetens som utgör utbildningens mål och som vid *tidpunkten B* skall ha delar av den kunskap eller kompetens som avgör att hon har genomgått en verksamhet – en utbildning – med godkänd måluppfyllelse. Vad är då en bra utbildning?

Medvetenhet om målet med utbildningen innebär att

- medvetet kunna formulera tillräckligt verifierbara mål (kopplat bl a till utvärderingen) med avseende på teoretisk och/eller praktisk kunskap eller kompetens som kan kategoriseras som fakta, förståelse, färdighet eller förtrogenhet i den sociala kontext i vilken kunskapen (och utbildningen!) ifråga blir meningsfull!

* Den systematiska analysprocess som jag nu har startat visar med ens komplexiteten i tillvaron. En verksamhet kan rimligtvis inte bara utvärderas utifrån den direkta måluppfyllelsen utan måste också utvärderas mot vilka ”andra effekter eller mål” som medvetet eller omedvetet ”uppnåts”. Analogin med ett läkemedels bieffekter eller en producerande industris bieffekt på omkringliggande miljö är uppenbar. I måluppfyllelsen måste således läggas bivillkor, restriktioner, (helst medvetet!) som inte får brytas eller överskridas när verksamhetens primära mål skall uppnås!

Medvetenhet om processer och strategier för att nå målen innebär att medvetet ta hänsyn till kunskap om

- hur människor lär sig[†],
- vilka strategier[‡] (undervisningsorganisation och metodik) som kan användas och varför,
- vilka processer som pågår och hur det kan underlätta elevens utbildning

Medvetenhet om relevanta indata handlar primärt om kunskap om elevernas förkunskaper och förförståelse, men det är också relevant – för elevens möjligheter att ”klara kursen” – det sociala kontext i vilket kursen bedrivs och den sociala och materiella miljö eleven möter mellan de organiserade utbildningstillfällena!

Medvetenhet om relevanta utdata handlar primärt om kunskap om hur elevernas kunskaper och kompetens skall verifieras. Hur avgöra om en elev är godkänd eller inte? Medvetenhet om alternativa sätt att utvärdera en måluppfyllelse ökar möjligheten att utbildningsprocessen får hög verkningsgrad och mångsidig relevans för människor med skilda begåvningsprofiler!

Som exempel kanske man sammanfattat kan beskriva vad lärarutbildning bör gå ut på pfs:

- för det första veta hur utbildning (medveten kunskap) bör gå till i teorin – veta om godtagbara lärarmanus
- för det andra kunna praktiskt realisera mänskliga godtagbara tolkningar av sådana manus, dvs utkristallisera lärare lämpliga för att arbeta vidare mot excellens

Sammanfattningsvis: Jag hinner inte gå in på praktiska detaljer men jag har åtminstone gett min ram inuti vilken jag menar att en bra utbildning kan realiseras.

Med vänliga hälsningar

Rolf Lövgren
PPU-40 Gy 1996/97
Matematik, Fysik, Teknologi

[†] Se t.ex. min rapport nr 2 ht 1996 i kursen ”Skolan, samhället och individen”. Rapporten bifogas.

[‡] Här tror jag mycket på exemplets styrka. T.ex. att auskultera, samverka och träna med bra lärarförebilder tror jag är en bra metod inte bara inom praktiska yrken. I den praktiska verkligheten uppträder alla subtila aspekter av t.ex. läraryrket, som är svårt för att inte säga omöjligt att förutse teoretiskt. Teorin är oftast ”1-dimensionell” och kan studeras i lugn och ro medan verkligheten är simultant ”fler-dimensionell”!